

Logică, argumentare și comunicare

Varianta 1

Profilul umanist din filiera teoretică, profilul servicii din filiera tehnologică și toate profilurile și specializările din filiera vocațională, cu excepția profilului militar

- **Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă zece puncte din oficiu.**
- **Timpul de lucru efectiv este de trei ore.**

SUBIECTUL I

(30 de puncte)

A. Pentru fiecare dintre următorii itemi, scrieți, pe foaia de examen, doar cifra corespunzătoare și notați în dreptul ei doar litera asociată răspunsului corect. Este corectă o singură variantă de răspuns.

1. Dacă termenului *istoria filosofiei* i se înlătură proprietatea *filosofiei* atunci:
 - a. extensiunea termenului crește în timp ce intensiunea scade
 - b. extensiunea termenului scade în timp ce intensiunea crește
 - c. extensiunea termenului rămâne neschimbată în timp ce intensiunea crește
 - d. extensiunea și intensiunea rămân neschimbate
2. Inferența "Niciun copil nu este vesel, prin urmare toți copiii sunt triști." este o :
 - a. inducție completă
 - b. deducție imediată nevalidă
 - c. deducție imediată validă
 - d. inducție incompletă
3. Raportul de contradicție se stabilește între propozițiile categorice:
 - a. SaP și SeP
 - b. SiP și SoP
 - c. SeP și SiP
 - d. SaP și SiP
4. Predicatul logic al propoziției "Unele prăjituri cu frișcă nu sunt mâncate la petreceri." este:
 - a. mâncate la petreceri
 - b. nu sunt mâncate
 - c. sunt
 - d. nu sunt mâncate la petreceri
5. Regula excluderii claselor este o regulă a corectitudinii:
 - a. clasificării
 - b. silogismului
 - c. definiției
 - d. conversiunii
6. Din punct de vedere intensional, termenul *arbitru de fotbal* este:
 - a. singular
 - b. absolut
 - c. vag
 - d. colectiv
7. Raționamentul "Unele fapte sociale nu sunt acceptate, pentru că unele fapte sociale sunt respinse." este:
 - a. conversiune prin accident
 - b. inducție
 - c. obversiune
 - d. deducție mediată
8. Propoziția "Fiecare biciclist este purtător de cască de protecție." este un exemplu de propoziție:
 - a. universală afirmativă
 - b. particulară negativă
 - c. universală negativă
 - d. particulară afirmativă
9. Propoziția universală afirmativă este cu propoziția universală negativă în raport de:
 - a. supraalternare
 - b. subalternare
 - c. contrarietate
 - d. contradicție
10. Propoziției categorice "Orice albină este producătoare de miere." îi corespunde formula:
 - a. SeP
 - b. SoP
 - c. SaP
 - d. SiP

20 de puncte

B. Se dau termenii A, B, C, D și E astfel încât termenii B și A se află în raport de contradicție; termenul A este în raport de contrarietate cu termenii C, D și E; termenul C se încrucișează cu termenii E și B. Termenii E și B sunt în raport de contrarietate, iar termenul D este subordonat termenului C, dar este în raport de contrarietate cu termenii A, B și E.

1. Reprezentați, prin metoda diagramelor Euler, pe o diagramă comună, raporturile logice dintre cei cinci termeni. **2 puncte**

2. Stabiliți, pe baza raporturilor existente între termenii A, B, C, D, E, care dintre următoarele propoziții sunt adevărate și care sunt false, scriind, pe foaia de examen, doar litera corespunzătoare fiecărei propoziții date și notând în dreptul ei doar litera A, dacă apreciați că propoziția este adevărată, sau doar litera F, dacă apreciați că propoziția este falsă:

- a) Unii C nu sunt D. c) Unii A nu sunt E. e) Toți B sunt C. g) Unii E sunt A.
b) Niciun A nu este C. d) Unii D sunt E. f) Niciun B nu este D. h) Unii C sunt A.

8 puncte

SUBIECTUL al II-lea

(30 de puncte)

Se dau următoarele propoziții:

1. *Unii oameni cumpărați nu sunt atenți la ceea ce mănâncă.*
2. *Niciun ceas cu cuc nu este funcțional fără a fi întors.*
3. *Unele cărți colorate sunt recomandate copiilor răsfățați.*
4. *Toate problemele din lume sunt cauzate de lipsa iubirii.*

A. Construiți, atât în limbaj formal cât și în limbaj natural, subcontrara propoziției 1, subalterna propoziției 2, supraalterna propoziției 3 și contrara propoziției 4. **8 puncte**

B. Aplicați explicit operațiile de conversiune și obversiune, pentru a deriva conversa și obversa corecte ale fiecăreia dintre propozițiile 2 și 3, atât în limbaj formal, cât și în limbaj natural. **8 puncte**

C. Construiți, atât în limbaj formal cât și în limbaj natural, obversa conversei obversei propoziției 4, respectiv, contradictoria obversei supraalternei propoziției 1. **6 puncte**

D. Doi elevi, X și Y, opinează astfel:

X: *Toți elevii care se pregătesc pentru bacalaureat sunt atenți la oră, pentru că niciun elev care se pregătește pentru bacalaureat nu este neatent la oră.*

Y: *Întrucât toate mașinile de spălat rufe sunt utile muncii din gospodărie, atunci toate mașinile utile muncii din gospodărie sunt mașini de spălat rufe.*

Pornind de la această situație:

- a. scrieți, în limbaj formal, opiniile celor doi elevi; **4 puncte**
b. precizați corectitudinea/incorectitudinea logică a raționamentelor formalizate; **2 puncte**
c. explicați corectitudinea/incorectitudinea logică a raționamentului elevului Y. **2 puncte**

SUBIECTUL al III-lea

(30 de puncte)

A. Se dau următoarele două moduri silogistice: eio-4, aea-1.

a) Scrieți schemele de inferență corespunzătoare modurilor silogistice date. **4 puncte**

b) Construiți, în limbaj natural, un silogism care să corespundă uneia dintre cele două scheme de inferență scrise la subpunctul a). **2 puncte**

c) Verificați explicit, prin metoda diagramelor Venn, validitatea modurilor silogistice date, precizând totodată decizia rezultată din reprezentarea grafică (de exemplu: mod silogistic valid/ mod silogistic nevalid). **8 puncte**

B. Construiți, atât în limbaj formal cât și în limbaj natural, un silogism valid, prin care să justificați propoziția *“Nicio melodie creată cu inteligență artificială nu este supusă drepturilor de autor”*. **6 puncte**

C. Se dă următorul silogism: *Deoarece unele formații de rock sunt iubite de tinerii matematicieni, iar unele formații de rock nu sunt cunoscute pe plan internațional, rezultă că unele formații cunoscute pe plan internațional nu sunt iubite de tinerii matematicieni.*

Pe baza silogismului dat, pentru fiecare dintre următoarele enunțuri scrieți, pe foaia de examen, doar cifra corespunzătoare și notați în dreptul ei doar litera A, dacă apreciați că enunțul este adevărat, sau doar litera F, dacă apreciați că enunțul este fals:

1. Termenul minor este distribuit în premisa minoră.
2. Termenul mediu este reprezentat de termenul „formații de rock”.
3. Premisa majoră a silogismului este o propoziție particulară afirmativă.
4. Predicatul logic este distribuit în concluzie. **4 puncte**

D. Se dă următoarea definiție: *Politiștul este persoana care lucrează la Poliție.*

- a) Menționați o regulă de corectitudine pe care o încalcă definiția dată. **2 puncte**
b) Precizați o regulă de corectitudine a definirii, alta decât cea menționată la subpunctul a) **2 puncte**
c) Construiți o definiție, având ca definit termenul „politișt”, care să încalce regula precizată la subpunctul b). **2 puncte**